

BIELSK PODLASKI

HAJNÓWKA
DUCHOWA WITALNOŚĆ

Mniej odpadów? To możliwe!

Fundusze Europejskie
Infrastruktura i Środowisko

**Rzeczpospolita
Polska**

Unia Europejska
Fundusz Spójności

Co wybierasz?

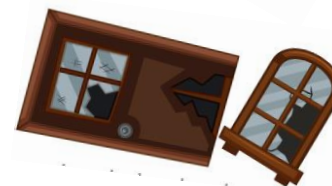

Czym są ODPADY ?

To substancje lub przedmioty, których się pozbywamy, zamierzamy się pozbyć lub do których pozbycia się jesteśmy zobowiązani takie jak np.:

- opakowania z tworzyw sztucznych, metali, szkła, papieru
- zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny
- odpady bio i zielone
- popiół z domowych palenisk
- odpady wielkogabarytowe jak np. stare meble
- odpady poremontowe
- zużyta odzież, obuwie, dywany
- odpady niebezpieczne takie jak np.: świetlówki, baterie, przeterminowane leki
- zużyte opony i olej

Ile odpadów produkujemy w naszych domach w ciągu roku?

Dania ok. **770 kg**

Szwecja ok. **720 kg**

Niemcy ok. **630 kg**

Holandia ok. **520 kg**

UE - 28 ok. **475 kg**

Ile odpadów produkujemy w Polsce w ciągu roku?

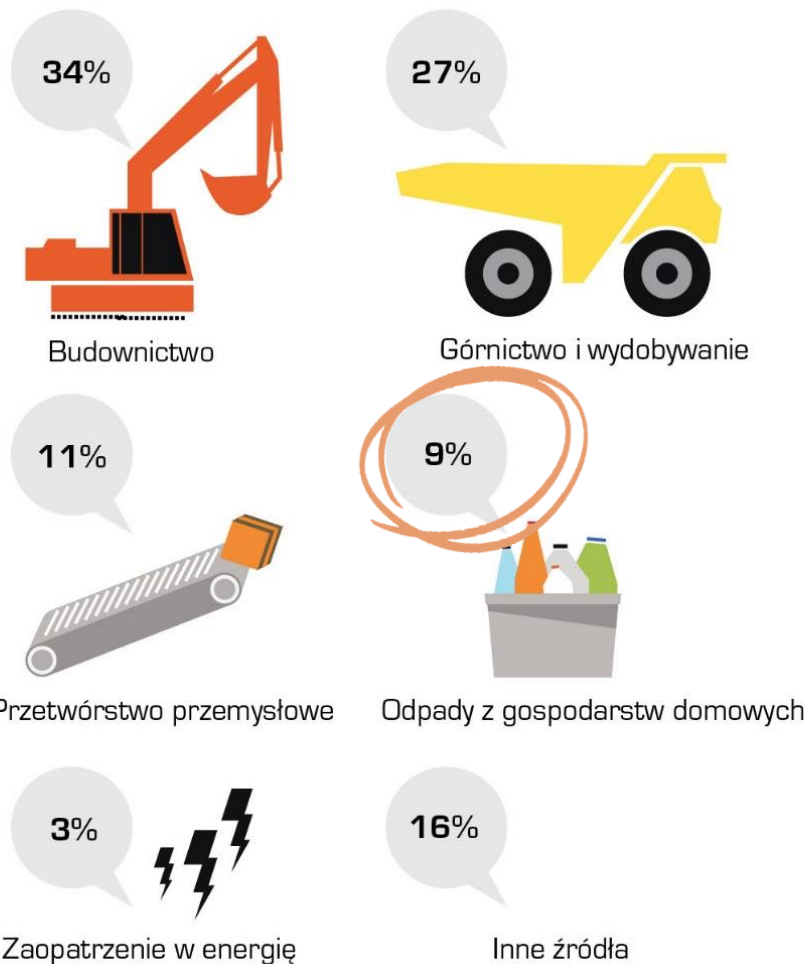
12,5
MLN TON

ponad **1840**
boisk piłkarskich
na wysokość bramki!

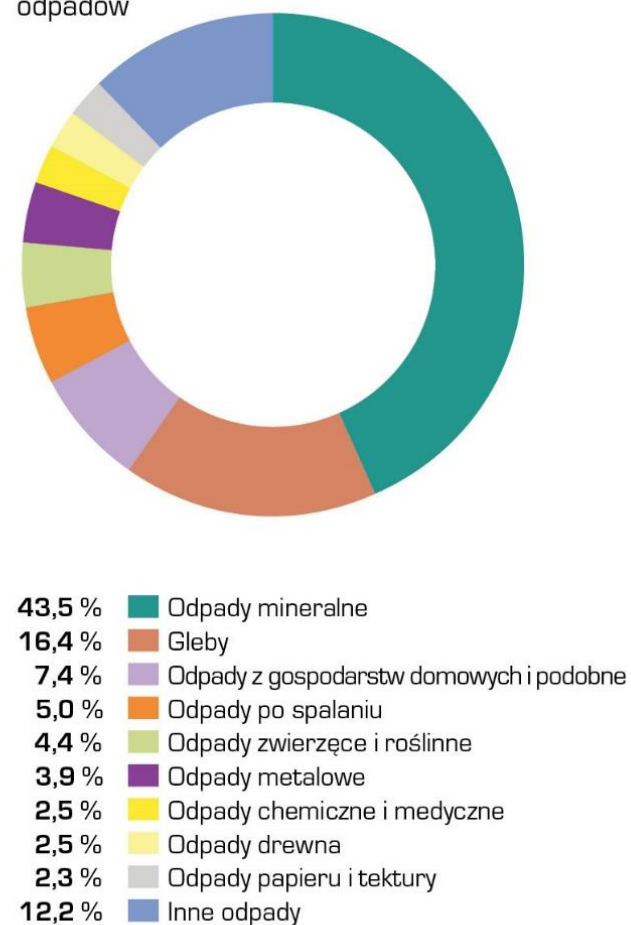

Gdzie powstają odpady?

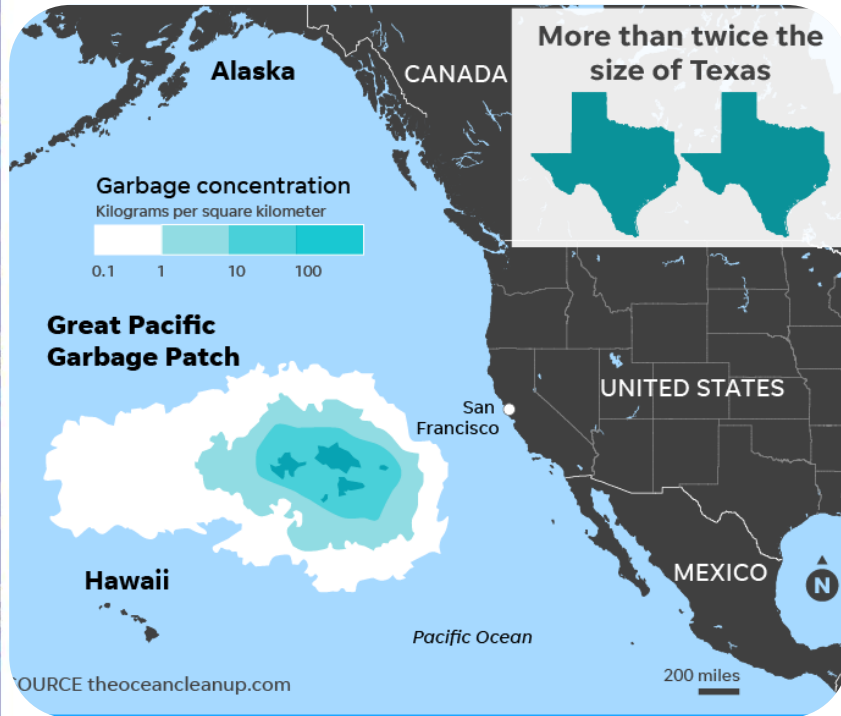
Strumienie odpadów według źródła

Strumienie odpadów według rodzaju odpadów

Nadal za dużo wyrzucamy!

Największe skupisko odpadów na świecie
Pływająca plama śmieci po Pacyfiku
– widoczna z kosmosu, wielkości 4x powierzchni Polski
głównie plastikowe odpady

Wg ONZ co roku w oceanach ginie ok. **1 mln zwierząt**.
Jeśli nie będziemy segregowali odpadów, to w 2050 r. w morzach i oceanach będzie tyle samo butelek PET i ryb...

Nadal za dużo wyrzucamy!

Problem nie tylko światowy...

Fot. Ecosquoad/ 2020

**Polska
plaża po
sztormie**

**Dzике wysypiska są także
w Twojej okolicy!**

Hierarchia sposobów postępowania z odpadami

1 Zapobieganie powstawaniu odpadów

Działaj tak, by w Twoim otoczeniu powstawało jak najmniej odpadów.

2 Przygotowanie do ponownego użycia

Naprawiaj i wykorzystuj ponownie przedmioty, a jeśli ich nie potrzebujesz – sprzedaj albo przekaz bliskim lub potrzebującym.

3 Odzyskiwanie - recykling

Segreguj i kompostuj – dzięki temu z zebranych surowców powstaną nowe, przydatne produkty.

4 Unieszkodliwianie

Odpady nienadające się do przetworzenia trafiają do spalarni lub na składowisko – nie spalaj ich w domowym piecu i nie wyrzucaj do lasu!

ZAPOBIEGANIE POWSTAWANIU ODPADÓW

ZAPOBIEGAJ!

> Odmawiaj

Unikaj jednorazówek
- weź swój kubek,
nie bierz jedzenia na wynos

Zrezygnuj
z foliówek

Przemyśl, czy dany produkt
jest Ci naprawdę potrzebny

ZAPOBIEGANIE POWSTAWANIU ODPADÓW

ZAPOBIEGAJ!

> Redukuj

Korzystaj
z poczty
elektronicznej

Drukuj
dwustronnie!

Zamień
papier na formę
elektroniczną!

ZAPOBIEGANIE POWSTAWANIU ODPADÓW ZAPOBIEGAJ!

> Redukuj

Nie kupuj na zapas,
zrób listę zakupów

Oszczędzaj papier, folię,
zabieraj śniadanie w śniadaniówce

ZAPOBIEGANIE POWSTAWANIU ODPADÓW

ZAPOBIEGAJ!

> Używaj ponownie/naprawiaj !

Niepotrzebne?
Nie wyrzucaj!
Napraw, sprzedaj, oddaj!

Nadaj „drugie życie”
niepotrzebnym
przedmiotom

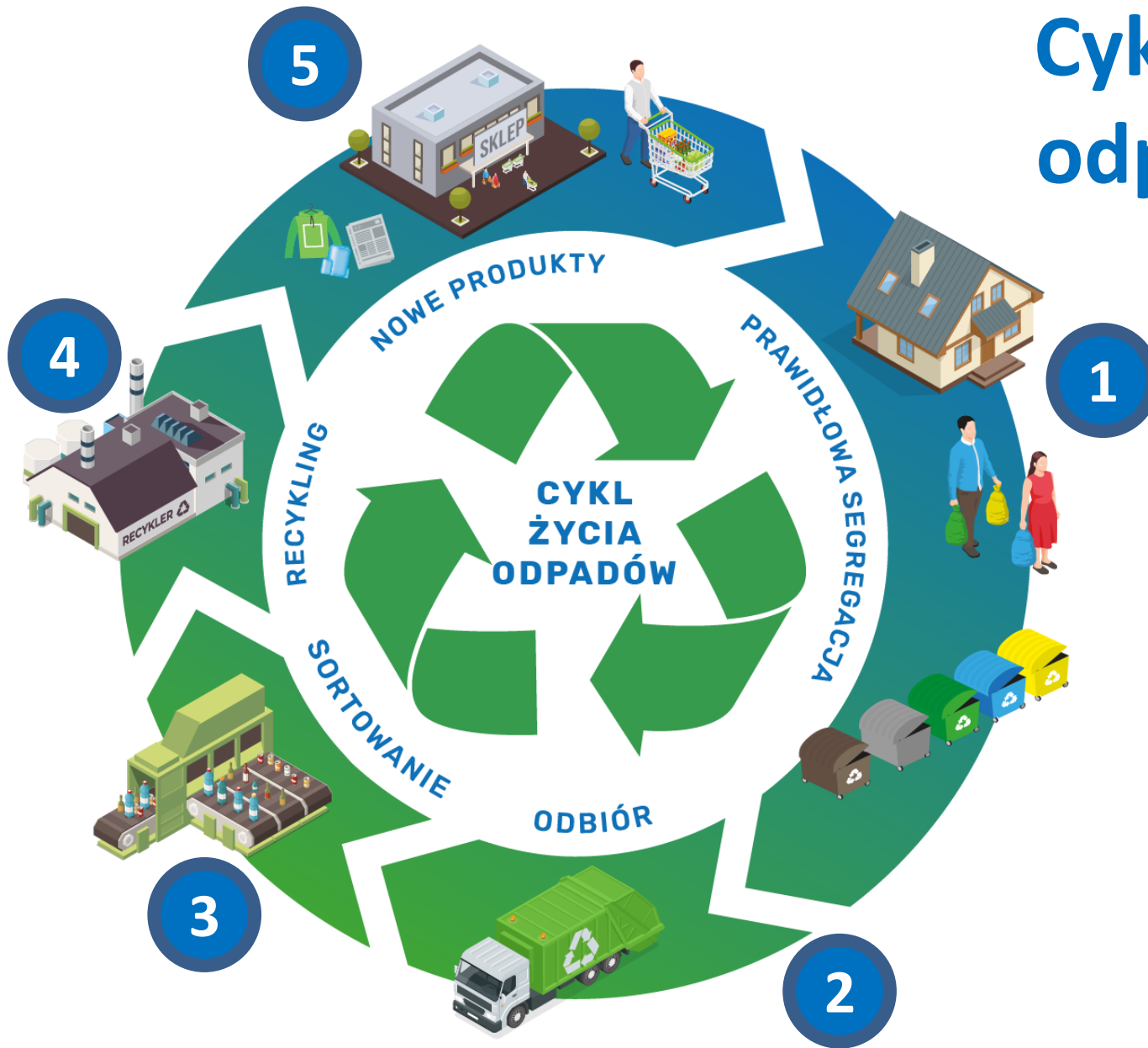
Stosuj akumulatorki
zamiast baterii

Nadaj „drugie życie”

Cykl życia odpadów

WSZYSCY MUSIMY SEGREGOWAĆ!!!

Segregujemy: METALE I TWORZYWA SZTUCZNE

METALE I TWORZYWA SZTUCZNE

CO WRZUCAMY?

- tworzywa sztuczne
- opakowania wielomateriałowe, metale
- plastikowe butelki po napojach
- opakowania po płynach do naczyń, szamponach, płynach do kąpieli
- opakowania po jogurtach, serkach, słodyczach
- folie, reklamówki, worki
- folie grube
- puszki po konserwach, puszki aluminiowe
- kartony po mleku, sokach
- folię aluminiową
- kapsle, zakrętki od słoików, nakrętki

NIE WRZUCAMY!

- opakowań po olejach, farbach
- opakowań po lekach i artykułach medycznych
- zużytego sprzętu AGD i RTV
- opakowań po środkach owadobójczych
- styropianu
- opakowań po chipsach
- środków higienicznych
- zabawek

ODKRĘĆ

OPRÓŻNIJ

ZGNIĘĆ

Segregujemy: PAPIER

PAPIER

CO WRZUCAMY?

- papier i tekturę
- niezabrudzone kartony
- gazety, czasopisma
- ulotki
- książki i zeszyty bez plastikowych okładek
- zadrukowany papier
- torby i worki papierowe
- papierowe wytłaczanki na jajka

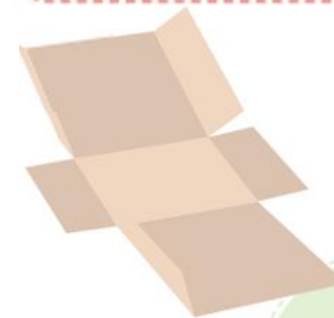

NIE WRZUCAMY!

- tapet
- zużytych chusteczek i materiałów higienicznych
- zabrudzonych jednorazowych opakowań tekturowych
- papieru po maśle
- papieru do pieczenia
- paragonów

Sposoby zapobiegania powstawaniu tego typu odpadów

- unikaj jednorazowych papierowych naczyń (np. kubeczków, talerzyków) czy obrusów
- unikaj niepotrzebnych opakowań papierowych
- ograniczaj ilość zbędnej korespondencji papierowej (wysyłaj korespondencję pocztą elektroniczną)

Duże opakowania kartonowe należy rozłożyć lub zgnieść!

Segregujemy: SZKŁO

SZKŁO

CO WRZUCAMY?

- szklane butelki
- szklane słoiki
- szklane opakowania po kosmetykach

ODKRĘĆ

BUTELKI I SŁOIKI
OPRÓŻNIJ Z RESZTEK,
NIE MYJ

BUTELKI ZWROTNE
ODDAJ DO SKLEPU
/SKUPU

NIE WRZUCAMY!

- naczyń ceramicznych
- doniczek
- szklanych opakowań po lekarsztwach
- luster, szyb okiennych
- kryształów
- szkła okularowego
- żarówek
- zużytych szklanych zniczy

Segregujemy i kompostujemy: BIO

BIO

CO WRZUCAMY?

- skoszoną trawę
- resztki żywności (bez mięsa)
- korzenie roślin, owoców
- zeschnięte liście
- drobne gałęzie
- zwiędłe kwiaty
- obierki z owoców i warzyw

NIE WRZUCAMY!

- ziemi, kamieni, popiołu
- większych gałęzi drzew i krzewów
- odchodów zwierząt, trocin i piasku z kuwet,
- odpadów kuchennych (mięsa, kości, odpadów płynnych itp.)
- pieluch jednorazowych

Wrzucaj luzem,
bez foliówki!

Kompostuję Nie marnuję!

Segregujemy: ODPADY ZMIESZANE

ODPADY
ZMIESZANE

CO WRZUCAMY?

Wszystkie odpady, które nie są zbierane selektywnie oraz nie są niebezpieczne

NIE WRZUCAMY!

- makulatury, szkła, plastiku, metalu, odpadów biodegradowalnych
- zużytych baterii i żarówek, chemikaliów i opakowań po nich, gruzu

Segregujemy: POPIÓŁ

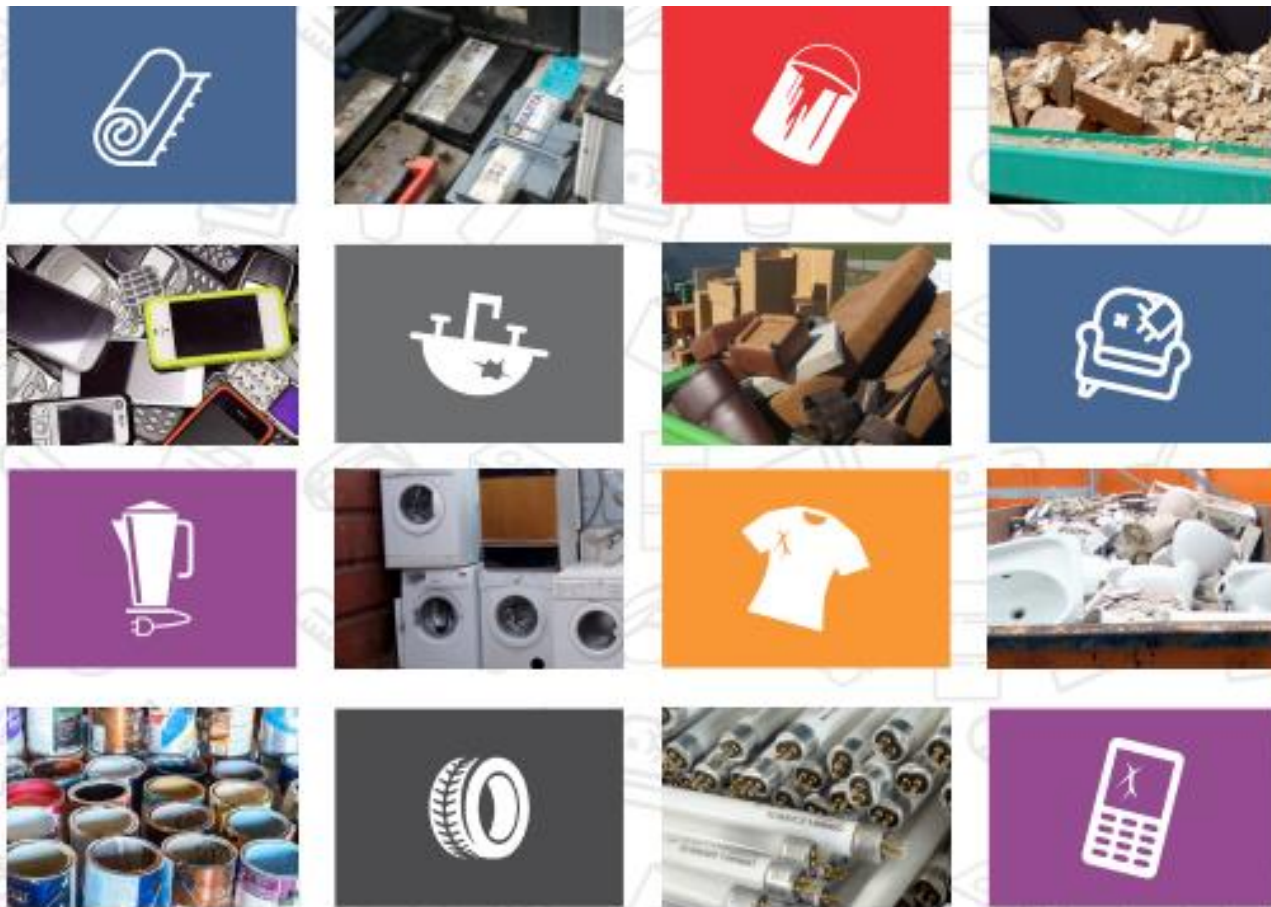

POPIÓŁ

Wrzucać tylko zimny popiół
z palenisk domowych!

Odpady problemowe, niebezpieczne?

PSZOK*

*Punkt Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych

to miejsce, w którym możesz oddać bezpłatnie
odpady problemowe, powstające w Twoim domu m.in.:

Jakie odpady mogą trafić do PSZOK-u?

SZKŁO

- butelki
- słoiki
- szklane opakowania po kosmetykach

PAPIER, TEKSTURA

- gazety
- kartony
- pudełka
- książki

TWORZYWA SZTUCZNE I METALE

- butelki PET i inne opakowania z tworzyw sztucznych
- opakowania po chemii gospodarczej i kosmetykach
- puszki po konserwach i napojach

ELEKTROŚMIECI

- zużyty sprzęt RTV, AGD, komputerowy
- świetlówki, żarówki LED
- telefony komórkowe
- zużyte baterie i akumulatory

ZUŻYTE OPONY I OLEJE

- opony od auta, roweru
- zużyte oleje silnikowe
- filtry olejowe

OPAKOWANIA Z DREWNA

- palety
- skrzynki drewniane

GRUZ BETONOWY I CEGLANY

- cegły, pustaki
- gruz, beton
- armatura sanitarna, płytki
- dachówka

INNE

- styropian opakowaniowy
- miski, wiadra, doniczki,
- lustra, szyby, naczynia,

ODPADY NIEBEZPIECZNE

- opakowania po farbach, olejach i innych odpadach niebezpiecznych
- przeterminowane leki
- środki ochrony roślin
- tusze od drukarki
- środki chemiczne, detergenty, kwasy
- termometry rtęciowe
- rozpuszczalniki
- odpady "medyczne" (zużyte igły, strzykawki, glukometry)

TEKSTYLIA

- kołdry
- poduszki puchowe
- ubrania

ODPADY BIODEGRADOWALNE

- skoszona trawa
- liście
- drobne gałęzie

OPAKOWANIA WIELOMATERIAŁOWE

- kartony po napojach
- kartony po mleku i jogurtach

ODPADY WIELKOGABARYTOWE

- stare meble
- materace
- dywany
- wykładziny

Lokalizacje PSZOK-ów

BIELSK PODLASKI

PSZOK w Bielsku Podlaskim
ul. Torowa 40

HAJNÓWKA
DUCHOWA WITALNOŚĆ

PSZOK w Hajnówce
ul. Szosa Kleszczelowska
(przy ZZO)

Fundusze Europejskie
Infrastruktura i Środowisko

**Rzeczpospolita
Polska**

Unia Europejska
Fundusz Spójności

Po co nam PSZOK?

PSZOK to element kompleksowego systemu gospodarowania odpadami komunalnymi na terenie gminy

Miejsce wygodne dla mieszkańców – blisko, czynne o różnych godzinach i w różne dni tygodnia

Eliminuje niewłaściwe postępowanie z odpadami (np. porzucanie ich w lasach, przy drogach)

Wyodrębnienie z odpadów zmieszanych tych problemowych – dzięki temu odpady niebezpieczne trafią do odpowiednich zakładów, w których zostaną zutylizowane

Nie pal śmieci!

Czy wiesz, że aż 90% zanieczyszczeń powietrza pochodzi z niskiej emisji?

Nie pal śmieci!

Nie spalaj w domowym piecu:

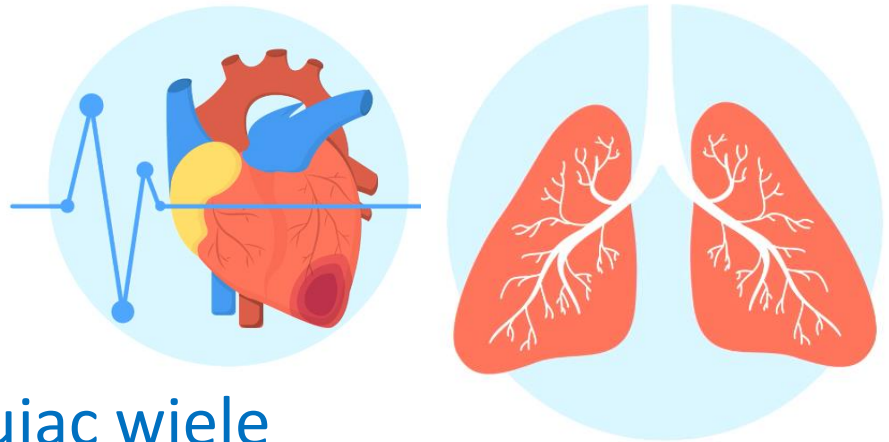
- **odpadów** (plastikowych opakowań, tekstyliów, odpadów skórzanych, malowanego drewna i gumy)
- **kiepskiej jakości paliwa** (miału węglowego, mułu, ekogroszku z węgla brunatnego)

Co powoduje smog?

Przede wszystkim **szkodzi**

naszemu zdrowiu, powodując wiele

chorób, np. astmę, niewydolność serca czy nerwice

Ciekawostki

Czy wiesz, że makulatura ma 7 żyć?
Dobrze wysegregowany papier może
nam posłużyć 7 razy zanim straci
swoje właściwości.

Plastikowe odpady stanowią duże
zagrożenie dla przyrody, jeśli
trafią np. do lasu czy morza -
zwierzęta mogą się w nie zaplątać
lub nimi udusić.

10 tys. ton

Jeśli każdy z nas wyrzuci do
kosza tylko jeden stoik, to na
składowiska w całej Polsce
trafi rocznie 10 tys. ton szkła.

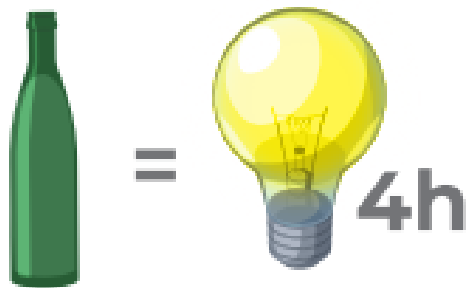
1 tona papieru z makulatury
pozwala zaoszczędzić 17 drzew.

Ciekawostki

Każde 100 kg papieru to średniej wielkości dwa drzewa, przy czym należy wiedzieć, że jedno drzewo produkuje w ciągu roku tlen wystarczający dla 10 osób.

Tworzywa sztuczne produkuje się z ropy naftowej - zasobu, którego ilość jest ograniczona - odzyskując tworzywa sztuczne, oszczędzamy ropę naftową i zużywamy mniej energii.

Szkło można wielokrotnie przetwarzać – poddane recyklingowi zostanie wykorzystane do produkcji kolejnych opakowań lub włókien izolacyjnych.

Szkło nie ulega biodegradacji - czas jego rozpadu może wynieść ponad 4000 lat.

4000 lat

Ciekawostki

Chcesz uratować przed ścięciem sześciometrową sosnę?
Oddaj do PSZOK-u stos gazet o wysokości 125 cm!

Rtęć z jednego termometru może zanieczyścić jezioro o powierzchni 4,5 hektara.
Uratuj jezioro, oddaj Twój stary termometr do PSZOK-u!

Ubrania z odpadów? To możliwe! **35 plastikowych butelek wystarczy, by wyprodukować jedną bluzę polarową.**

1 litr zużytego oleju silnikowego wylany do rzeki lub kanalizacji jest w stanie zanieczyścić 1 milion litrów wody – **nie wylewaj, zanieś do PSZOK-u!**

Jedna bateria z zegarka elektronicznego jest w stanie skażić 1 m³ gleby i zatruć 400 l wody – **wszystkie baterie i akumulatory możesz bezpłatnie oddać do PSZOK-u i chronić środowisko!**

Ile co się rozkłada?

RĘCZNIK PAPIEROWY – 2 tygodnie

PAPIEROWA CHUSTECZKA – 3 miesiące

ZAPAŁKA – 6 miesięcy

PAPIEROS – ok. 2 lat

GUMA DO ŻUCIA – 5 lat

PUSZKA – 10 lat

OPONA – 60 lat

JEDNORAZOWA ZAPALNICZKA – 100 lat

PIELUCHA – 400 lat

TOREBKA FOLIOWA – nawet 400 lat

BUTELKA PET – nawet 1000 lat

SZKLANA BUTELKA – 4000 lat

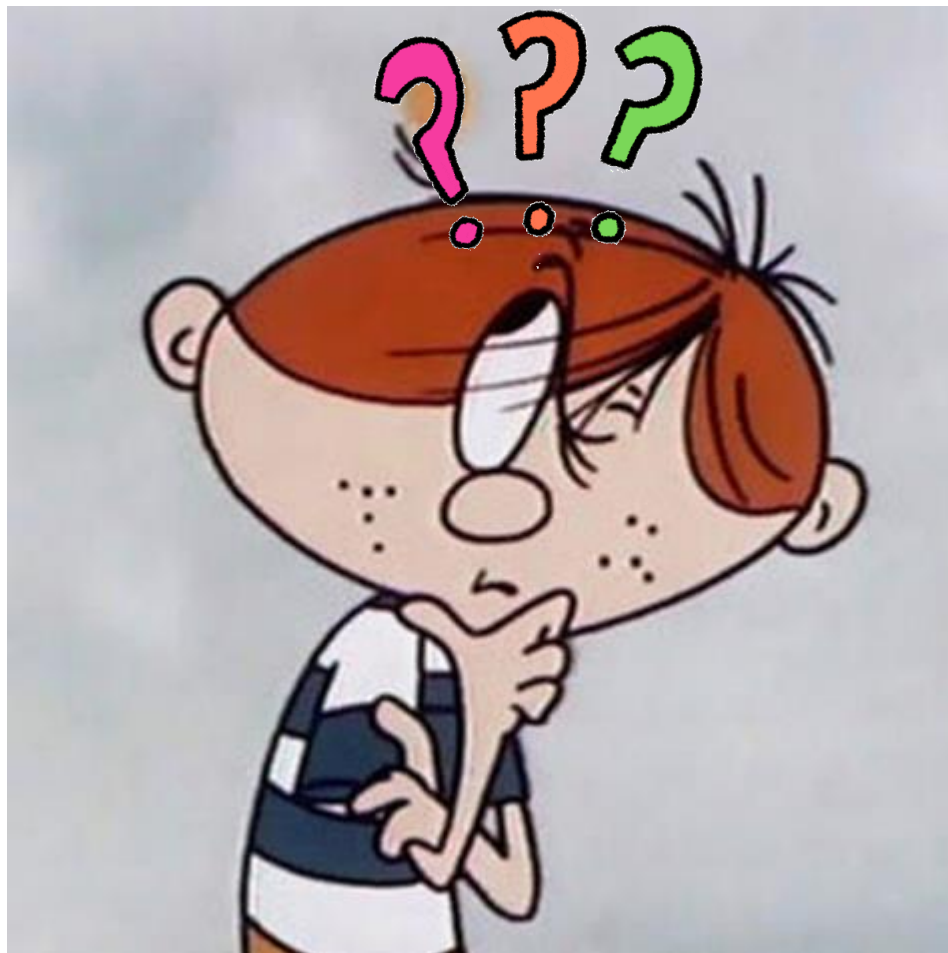

Co wybierasz?

Część warsztatowa

Co zrobić z tymi odpadami?

Stłuczony talerz

Stłuczony talerz

Zepsute radio

Zepsute radio

PSZOK*

*Punkt Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych

Karton po mleku

Karton po mleku

Stare opony

Stare opony

PSZOK*

*Punkt Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych

Przeterminowane lekarstwa

Przeterminowane lekarstwa

DO APTEKI lub do

PSZOK*

*Punkt Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych

Wypalony szklany znicz

Wypalony szklany znicz

Stoiki

Słoiki

Niepotrzebne, stare książki

Niepotrzebne, stare książki

Skoszona trawa

Skoszona trawa

Tłusty karton po pizzy

Tłusty karton po pizzy

Żarówka LED

Żarówka LED

PSZOK*

*Punkt Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych

Zużyta bateria od zegarka

Zużyta bateria od zegarka

PSZOK*

*Punkt Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych

BIELSK PODLASKI

HAJNÓWKA
DUCHOWA WITALNOŚĆ

Dziękujemy za uwagę!

Fundusze Europejskie
Infrastruktura i Środowisko

Rzeczpospolita
Polska

Unia Europejska
Fundusz Spójności

Materiały edukacyjno-informacyjne zrealizowano w ramach projektu nr POIS.02.02.00-00-0008/17 pn. „Budowa Punktów Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych na terenie Miasta Bielsk Podlaski i Miasta Hajnówka” współfinansowanego z Unii Europejskiej w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020.

Wykorzystane źródła:

1. Ekorum
2. Eurostat
3. Główny Urząd Statystyczny
4. Organizacja Narodów Zjednoczonych
5. Krajowy plan gospodarki odpadami 2022
6. Ministerstwo Klimatu
7. Ulica Ekologiczna
8. WWF